

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 509/2015-25

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. januára 2016 v senáte zloženom z predsedu Rudolfa Tkáčika a zo sudkyne Jany Baricovej a sudcu Ľubomíra Dobríka o sťažnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Brázdilom, Advokátska kancelária Brázdil & Brázdilová, Trhová 1, Zvolen, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2 To 121/2013 z 13. mája 2014 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo [REDACTED] na súdnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2 To 121/2013 z 13. mája 2014 p o r u š e n é b o l i .

2. Uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 2 To 121/2013 z 13. mája 2014 v časti výroku o zamietnutí odvolania [REDACTED] proti rozsudku Okresného

súdu Banská Bystrica sp. zn. 4 T 87/2007 z 25. septembra 2013 zrušuje a vec v r a c i a Krajskému súdu v Banskej Bystrici na ďalšie konanie.

3. [REDAKOVANÉ] finančné zadost'učinenie n e p r i z n á v a .

4. Krajský súd v Banskej Bystrici j e p o v i n n ý uhradiť [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 340,90 € (slovom tristoštyridsať eur a deväťdesiat centov) do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia na účet advokáta [REDAKOVANÉ], Advokátska kancelária Brázdil & Brázdilová, Trhová 1, Zvolen.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 509/2015-11 z 20. októbra 2015 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2 To 121/2013 z 13. mája 2014.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 4 T 87/2007 z 25. septembra 2013 uznaný vinným zo spáchania návodu na trestný čin sprenevery podľa § 10 ods. 1 písm. b) a § 248 ods. 1 a 3 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 12 mesiacov s podmieneným odložením jeho výkonu na skúšobnú dobu 12 mesiacov.

Proti prvostupňovému rozhodnutiu podal (okrem iných) sťažovateľ odvolanie, o ktorom krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 2 To 121/2013 z 13. mája 2014 rozhodol tak, že ho zamietol.

Sťažovateľ je presvedčený, že trestné konanie v jeho veci „*bolo postihnuté závažnými procesnými vadami, napr. v tom, že najprv konanie voči*“ jeho osobe okresný súd „*vyľúčil na samostatné konanie, neskôr znova začal konať aj*“ s ním „*hoci uznesenie o opätovnom spojení vecí*“ mu „*nebolo doručené a nebolo ani v spise. Nebolo teda v niektorých štádiách súdneho prvostupňového konania zrejme, aký je vlastne okruh obžalovaných v dôsledku vylúčenia vecí, spojenia vecí a pod. Viaceré nariadené hlavné pojednávania sa museli odročovať pre nesplnenie podmienok na ich otvorenie pre nedoručenie predvolaní či nezabezpečenie predvedenia obžalovaného a pod., s čím sa však súd musí vysporiadať skôr v rámci prípravy pojednávania tak, aby zabránil nehospodárnosti a neúčelnosti konania, čo sa... stávalo opakovane.*“.

Porušenie základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie sťažovateľ vidí v tom, že „*bol právoplatne odsúdený pre závažný trestný čin bez jediného dôkazu, ktorý by svedčil*“ o jeho „*vine, bez akéhokoľvek skutkového odôvodnenia výroku o vine, o treste*“.

Tak prvostupňové, ako aj druhostupňové rozhodnutie všeobecných súdov podľa sťažovateľa „*nesplňali kritéria jasnosti, jednoznačnosti a dostatočnosti dôvodov*“, na ktorých boli v jeho prípade založené.

V rozsudku okresného súdu, ako tvrdí sťažovateľ, „*nie je absolútne nič uvedené o tom, kto*“ jeho vinu „*dosvedčil, aké dôkazy voči*“ nemu „*boli preukázané*“.

Pokiaľ ide o „*údajné doзнание sa spoluobvineného* [REDACTED], *k tomu nikdy nedošlo, keďže* [REDACTED] *pri svojich výsluchoch ani nevypovedal!!! Chybou jeho obhajcu v odôvodnení prvého odvolania nastal tento zmätok o údajnom priznaní sa* [REDACTED] *a opísaní spoluúčasti spoluobvineného (nie je však ani uvedené, ktorého spoluobvineného*

vlastne mal usvedčiť, keďže pri danom bode obžaloby figuroval zo skutku aj tretí spoluobvinený (?!), ktorý súd následne nesprávne interpretoval bez toho, aby sa oboznámil s obsahom spisu. vo veci nevypovedal, poprel spáchanie skutku, svedkovia... ani listinné dôkazy ma žiadnym spôsobom neusvedčili, a to ani čiastočne. Ak neexistuje ani jeden dôkaz o vine, nemôže takto zistený skutkový stav viesť k odsudzujúcemu rozsudku.“.

Sťažovateľ ďalej poukázal na okolnosť, že podľa rozhodnutí všeobecných súdov mal spoluobvinený navrhnúť sťažovateľovi splatenie dlhu spôsobom uvedeným v skutkovej vete rozsudku okresného súdu, týmto však „absentuje naplnenie návodu k trestnému činu!“.

Podľa názoru sťažovateľa „je paradoxné, že práve posledné uznesenie odvolacieho súdu je vo vzťahu“ k jeho osobe „postihnuté rovnakou vadou nepreskúmateľnosti, nedostatku dôvodov ako už odvolací vo svojom skoršom zrušujúcom uznesení vytkol prvostupňovému súdu. Odvolací súd v uznesení absolútne nijak nerozobral argumenty z... odvolania, nie je o ich vyhodnotení ani zmienka čo i len jednou vetou. Pritom ich obsah a vplyv na výsledok konania je zásadný v tom, že absencia dôkazu o vine môže viesť jedine k oslobodeniu, nie k odsúdeniu.“.

Sťažovateľ uvádza, že nedostatkom rozhodnutia súdu druhého stupňa bolo už aj to, že „ním... potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa, ktorý bol už sám o sebe nezákonný z obdobných dôvodov uvedených v tejto sťažnosti. Súd sa tiež dostatočne nevysporiadali s argumentáciou... obhajoby v priebehu súdneho konania, sťažností a odvolaní voči rozhodnutiam..., ktorých správne skutkové a právne posúdenie by malo zásadný vplyv na rozhodnutie vo veci samej tým, že obžaloba by bola voči“ sťažovateľovi „nedôvodná“ a on by bol „oslobodený“.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici v konaní sp. zn. 2 To/121/2013 zo dňa 13. 5. 2014 bolo porušené ústavné právo sťažovateľa garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy na súdnu ochranu a na spravodlivé súdne konanie a podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd SR uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici č. 2 To/121/2013 zo dňa 13. 5. 2014 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.

Ústavný súd SR priznáva sťažovateľovi primerané finančné zadosťučinenie v sume 4.000 € voči Krajskému súdu v Banskej Bystrici, ktoré je povinný vyplatiť Krajský súd Banská Bystrica sťažovateľovi v lehote 1 mesiac od právoplatnosti rozhodnutia.

Krajský súd Banská Bystrica je povinný nahradiť sťažovateľovi trovy právneho zastúpenia vo výške 340,90 € na účet jeho právneho zástupcu, advokáta JUDr. Jozefa Brázdila, Trhová 1... Zvolen... do 1 mesiaca od právoplatnosti rozhodnutia.“

Podaním doručeným ústavnému súdu 14. júla 2015 sťažovateľ oznámil, že jeho dovolanie podané v jeho trestnej veci bolo uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Tdo 33/2015 z 26. mája 2015 podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku odmietnuté, preto považoval „podmienky prípustnosti ústavnej sťažnosti vyčerpaním opravných prostriedkov“ za „splnené“.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k vecnej stránke prijatej sťažnosti vyjadril krajský súd (jeho podpredseda) prípisom sp. zn. Spr 1280/2015 zo 16. novembra 2015 doručeným ústavnému súdu 20. novembra 2015, v ktorom okrem iného uviedol:

„... v predmetnej trestnej veci prvý krát rozhodoval odvolací súd dňa 7. marca 2013, kedy uznesením sp. zn. 2 To/117/2012 zrušil rozsudok prvostupňového súdu sp. zn. 4 T/87/2007 z 13. júna 2013 (správne má byť 13. júna 2012, pozn.) a vrátil vec na nové prejednanie a rozhodnutie. Po opätovnom predložení tejto veci Krajskému súdu v Banskej Bystrici tento uznesením pod sp. zn. 2 To/121/2013 z 13. mája 2013 (správne má byť 13. mája 2014, pozn.) potvrdil rozsudok Okresného súdu Banská Bystrica sp. zn. 4 T/87/2007 z 25. septembra 2007 (správne má byť 25. septembra 2013, pozn.), z ktorého rozhodnutia je zrejmé, že odvolací súd sa stotožnil so skutkovými zisteniami a dôkazmi, ktoré v tomto rozsudku uviedol okresný súd a nepovažoval ich za potrebné bližšie vykladať.

Okrem toho poukázal na to, že okresný súd na hlavnom pojednávaní vykonal dôkazy, kde po ich zhodnotení dospel k záveru, že inkriminovaný skutok spáchal obžalovaný [REDACTED]. Poukazuje pritom na doznanie spoluobžalovaného [REDACTED], ktorý zaujal ku skutku pokorný a úprimný postoj, k jeho spáchaniu sa doznal a skutok oľutoval, pričom jeho popis skutku zapadal do charakteru skutku a usvedčil ďalších spoluobžalovaných na ich účasti. Bližšie to popísal i prvostupňový súd v rozsudku sp. zn. 4 T/87/2007 zo dňa 25. septembra 2013...“.

Podpredseda krajského súdu zároveň oznámil, že „nakoľko od ústneho pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci, súhlasíme s tým, aby ústavný súd upustil od ústneho pojednávania o prijatej sťažnosti“.

Vyjadrenie krajského súdu ústavný súd zaslal právnemu zástupcovi sťažovateľa s možnosťou zaujať k nemu stanovisko. Na uvedené sťažovateľ (jeho právny zástupca) reagoval listom zo 7. decembra 2015 doručeným ústavnému súdu 10. decembra 2015, v ktorom uviedol:

«Krajský súd v B. Bystrici... konštatuje, že odvolací súd „poukázal na to, že okresný súd na hlavnom pojednávaní vykonal dôkazy, kde po ich zhodnotení dospel k záveru, že inkriminovaný skutok spáchal obžalovaný [REDACTED]. Poukazuje pritom na doznanie spoluobžalovaného [REDACTED], ktorý zaujal ku skutku pokorný a úprimný postoj, k jeho spáchaniu sa doznal a skutok oľutoval, pričom jeho popis skutku zapadal do charakteru skutku a usvedčil ďalších spoluobžalovaných na ich účasti.“

V prvom rade znovu opakujem, že voči mne neboli na hlavnom pojednávaní na súde vykonané žiadne usvedčujúce dôkazy, žiadny sa v spise nenachádza.

Po ďalšie spomínané „doznanie sa [REDACTED]“ vzniklo na základe chyby jeho obhajcu v prvom jeho odvolaní, kde je chybné uvedené, že sa mal jeho mandant doznať. Totiž [REDACTED] pri výsluchoch ani nevypovedal a ničím konkrétnym mňa neusvedčoval. Navyše z zmätočnosti celého procesného postupu som sa podrobne vyjadril už v ústavnej sťažnosti...

Celkovo chcem uviesť, že rozsudok voči mne bol vydaný zdá sa bez preštudovania si obsahu spisu sudcom prvostupňového i druhostupňového súdu. Na podanej ústavnej sťažnosti trvám v celom rozsahu. Súhlasím s rozhodnutím veci bez ústneho pojednávania.»

Ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde so súhlasom účastníkov upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. V dôsledku toho senát ústavného súdu prijatú sťažnosť prerokoval na svojom neverejnom zasadnutí bez prítomnosti účastníkov.

II.

Podľa čl. 124 ústavy je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Predmet sťažnosti sťažovateľa tvorí predovšetkým jeho námietka, že „bol právoplatne odsúdený pre závažný trestný čin bez jediného dôkazu, ktorý by svedčil“ o jeho „vine, bez akéhokoľvek skutkového odôvodnenia výroku o vine, o treste“; rozhodnutiam všeobecných súdov (tak prvostupňovému rozsudku, ako aj napadnutému uzneseniu krajského súdu) vytýka, že „nesplňali kritéria jasnosti, jednoznačnosti a dostatočnosti dôvodov“, na ktorých boli v jeho prípade založené a navyše v skutkovej vete absentujú znaky naplnenia „návodu k trestnému činu“. V týchto okolnostiach sťažovateľ videl porušenie svojho základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 71/97).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy) (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa súdna ochrana poskytne v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie príslušných zákonných ustanovení musí v celom rozsahu rešpektovať uvedené základné právo účastníkov garantované v čl. 46 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Výklad a aplikácia zákonných predpisov zo strany všeobecných súdov musí byť preto v súlade s účelom základného práva na súdnu ochranu, ktorým je poskytnutie materiálnej ochrany zákonosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov konania. Aplikáciou a výkladom týchto ustanovení

nemožno obmedziť toto základné právo v rozpore s jeho podstatou a zmyslom (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2 ústavy a čl. 152 ods. 4 ústavy) (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04, II. ÚS 249/2011, IV. ÚS 295/2012).

Z konštantnej rozhodovacej činnosti ústavného súdu vyplýva, že ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/00).

Pokiaľ ide o požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia súdu v limitoch čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sa už odvolal na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“), podľa ktorej čl. 6 ods. 1 dohovoru súd síce zaväzuje, aby odôvodnil svoje

rozhodnutie, čo však neznamená, že sa vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie, ktorá vyplýva z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno podľa záverov ESĽP posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu (rozhodnutie vo veci Ruiz Torija proti Španielsku z 9. 12. 1994, séria A, č. 288).

Podľa judikatúry ústavného súdu (III. ÚS 209/04) je súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Pritom všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia (m. m. napr. IV. ÚS 115/03).

Tieto zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti, ktoré možno vyvodiť z doterajšej konštantnej judikatúry ústavného súdu, boli relevantné aj v danej veci, a preto z týchto hľadísk posudzoval ústavný súd aj sťažovateľom napadnuté uznesenie krajského súdu.

Krajský súd napadnutým uznesením sp. zn. 2 To 121/2013 z 13. mája 2014 odvolanie sťažovateľa (a ďalších obžalovaných) proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 T 87/2007 z 25. septembra 2013 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol. Označeným prvostupňovým rozsudkom bol sťažovateľ uznaný vinným zo spáchania návodu na trestný čin sprenevery podľa § 10 ods. 1 písm. b) a § 248 ods. 1 a 3 Trestného zákona, a to za takto v rozhodnutí opísaný skutok:

„v bode 5/ obžaloby

dňa 11. 08. 1999 v presne nezistenom čase v doobedňajších hodinách [REDAKČIA] navrhol obžalovaný [REDAKČIA] obžalovanému [REDAKČIA] splatiť svoj dlh voči nemu tým spôsobom, že nechá svoje osobné motorové vozidlo zn. [REDAKČIA]

[REDAKČIA] farby [REDAKČIA], výrobné číslo motora [REDAKČIA]

výrobné číslo karosérie [REDAKČNÝ KOD], ktoré prenajal formou leasingu od firmy [REDAKČNÝ KOD] dňa 20. 04. 1999, odpredať ďalšou osobou a po odpredaji nahlási na políciu krádež vozidla, na základe tejto dohody dňa 16. 08. 1999 [REDAKČNÝ KOD] prevzal obžalovaný [REDAKČNÝ KOD] od obžalovaného [REDAKČNÝ KOD] pravé kľúče od vozidla s dokladmi, ktoré následne odovzdal obžalovanému [REDAKČNÝ KOD] s požiadavkou, aby toto vozidlo vyviezol mimo územia SR a odpredal a na základe tejto požiadavky obžalovaný [REDAKČNÝ KOD] toto vozidlo ešte toho istého dňa vyviezol mimo územie SR, kde ho odpredal doposiaľ nezistenej osobe za nezistenú čiastku, čím takto spôsobili škodu vlastníkovi vozidla v tom čase [REDAKČNÝ KOD], [REDAKČNÝ KOD] podľa znaleckého ohodnotenia vozidla vo výške 20.656,41,-- € (622.295,-- Sk), ktorého právnym nástupcom je v súčasnosti obchodná spoločnosť [REDAKČNÝ KOD], so sídlom [REDAKČNÝ KOD], [REDAKČNÝ KOD];“.

Odsudzujúcemu verdiktu okresného súdu zodpovedalo vo vzťahu k sťažovateľovi takéto odôvodnenie:

„Obžalovaní [REDAKČNÝ KOD] a [REDAKČNÝ KOD] spáchanie uvedeného skutku popreli a z jeho spáchania sa cítili byť nevinní.

Obžalovaný [REDAKČNÝ KOD] pri výsluchoch dňa 19. 08. 1999, 21. 06. 2001, 10. 08. 2001 a 12. 05. 2006 po zákonom poučení odmietol k veci vypovedať.

Počas následného konania, ako i v dôvodoch svojho písomného odvolania, ktoré podal proti rozsudku Okresného súdu Banská Bystrica zo dňa 13. 06. 2012, sp. zn. 4 T 87/07 v tejto veci, ktorý bol následne zrušený uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 7. 03. 2013 pod sp. zn. 2 To 117/12 prostredníctvom svojho obhajcu poukázal na to, že zo strany súdu prvého stupňa nebolo uskutočnené náležité zistenie a posúdenie skutkového stavu, keď sa nevysporiadal so všetkými skutočnosťami významnými pre meritórne rozhodnutie, vrátane právneho posúdenia veci a hlavne nezohľadnil všetky okolnosti významné pre rozhodnutie o vine a prípadnom druhu a výmere trestu a výrokoch o náhrade škody. Podľa neho obžalovaný [REDAKČNÝ KOD] zaujal k žalovanému bodu 5/ obžaloby pokorný a úprimný postoj, k jeho spáchaniu sa doznal a skutok oľutoval. Opísal aj účasť ďalšieho spoluobvineného na skutku, čím výrazne napomáhal pri jeho objasnení. Zároveň vo vzťahu k jeho osobe je podľa neho na mieste poukázať, že sa na neho hľadí ako

na osobu netrestanú, požívajúcu dobrú povesť a vzhľadom na tieto okolnosti sa ukazuje ako opodstatnené ich zohľadnenie v rámci o spôsobe skončenia trestného konania a prípadnom rozhodovaní o druhu a výmere trestu.

Obžalovaný [REDACTED] pri výsluchu dňa 15. 06. 2001 uviedol len toľko, že keď sa vracal motorovým vozidlom zn. [REDACTED] zo služobnej cesty zo zahraničia, ho na hraničnom priechode [REDACTED] požiadali príslušníci hraničnej polície, aby odstavil na bok vozidlo a odovzdal od neho kľúče a doklady. Až po 2-3 hodinách ho bez bližšieho vysvetlenia upozornili, že môže pokračovať v jazde a vrátili mu kľúče a doklady od vozidla. [REDACTED] ho z oddelenia kriminálnej polície vyrozumeli o odcudzení uvedeného motorového vozidla [REDACTED].

Obžalovaný [REDACTED] pri výsluchoch v dňoch 19. 08. 1999 a 19. 10. 1999 ako aj 10. 05. 2006 poprel spáchanie uvedeného skutku.

Svedok [REDACTED] ... uviedol, že nie je pravdou, že by on zoznamoval [REDACTED] [REDACTED] s obžalovaným [REDACTED] za tým účelom, aby si privyrobil ako vodič. Pri ďalšom výsluchu... uviedol, že nepozná [REDACTED] ani [REDACTED]. [REDACTED] pozná ako suseda svojej bývalej priateľky...

Na hlavnom pojednávaní došlo k vypočutiu svedka [REDACTED], ktorý si... nepamätal na skutok obžaloby... Mená [REDACTED] mu nič nehovorili...

Pri... výsluchu dňa 20. 08. 1999 uviedol, že... 15. 08. 1999 bol u neho... brat [REDACTED]. Boli si sadnúť v reštaurácii..., kde sa stretol s [REDACTED], ktorý jeho brata [REDACTED] počas rozhovoru nahováral, či si nechce zarobiť... Brat s tým súhlasil...

Pri výsluchu... 13. 06. 2006 [REDACTED] uviedol, že [REDACTED] nepozná, [REDACTED] pozná z učňovskej školy a pozná tiež obžalovaného [REDACTED].

Svedok [REDACTED] ... 19. 08. 1999 uviedol, že dňa 16. 08. 1999 asi o 17.00 hod. išiel do pohostinstva..., kde sa stretol s [REDACTED], ktorý sa ho opýtal, či by si nechcel zarobiť... Asi o 21.00 hod. prišiel do pohostinstva dovedy neznámy muž silnejšej postavy, vo veku asi 40 rokov, oválnej tváre s nakrátko ostrihanými vlasmi na ježka, fúzatý, ktorý sa mu predstavil ako [REDACTED] a pri rozhovore mu povedal, že potrebuje vodiča, ktorý vyvezie auto mimo republiky. Keďže s tým súhlasil, dal mu 200,- DM, 800,-Sk na naftu, kľúče od vozidla, osvedčenie, zelenú kartu a nejaký papier s textom... Na fotoalbume pred

vyšetrovateľom OÚV PZ [REDAKOVANÉ] poznal a označil muža, ktorý ho na túto cestu nahovoril, bol s ním v [REDAKOVANÉ] a za túto službu mu zaplatil.

Pri výsluchu... svedok [REDAKOVANÉ] uviedol, že nepozná [REDAKOVANÉ], ani [REDAKOVANÉ]. Obžalovaného [REDAKOVANÉ] stretol len vtedy, keď mu tento odovzdal kľúče od [REDAKOVANÉ], ktorú vyviezol do [REDAKOVANÉ].

Svedok [REDAKOVANÉ] uviedol, že v [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] si prenajal na základe Zmluvy o nájme [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ]... [REDAKOVANÉ] uhradil firme zálohovú platbu... a prvú zálohovú splátku... Žiadne ďalšie splátky nájomca dosiaľ neuhradil...

Na č. l. 2331-2338 sa nachádza zápisnica o rekognícii osoby s prílohami z 19. 08. 1999, podľa ktorej... svedok [REDAKOVANÉ] vo fotoalbumoch opoznal obžalovaného [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] ako osobu, ktorá sa mu predstavila ako [REDAKOVANÉ]..

Na základe zásad uvedených v § 2 ods. 10, ods. 12 Tr. por., súd po vykonanom dokazovaní a jeho vyhodnotení jednotlivo každý dôkaz zvlášť, ako i v ich súhrne, mal za to, že u obžalovaných [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] v bode 5/ obžaloby došlo k naplneniu skutkovej podstaty trestného činu sprenevery podľa § 248 ods. 1, 3 Tr. zák. účinného do 31. 12. 2005, pričom [REDAKOVANÉ] formou pomoci podľa § 10 ods. 1 písm. c) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31. 8. 1999 a [REDAKOVANÉ] formou návodu podľa § 10 ods. 1 písm. b) Tr. zák. č. 140/1961 Zb. účinného do 31. 8. 1999.

Účasť obžalovaného [REDAKOVANÉ], aj vzhľadom na doznanie sa obžalovaného [REDAKOVANÉ] a oľutovanie skutku, skutkový dej uvedený v bode 5/ obžaloby súd považoval za jednoznačne preukázaný a teda, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] mal nesplatený dlh, pričom obžalovaný [REDAKOVANÉ] ho naviedol, aby predal svoje motorové vozidlo zn. [REDAKOVANÉ], ktoré mal na leasing a toto ohlásil na polícii ako krádež motorového vozidla, čo sa takýmto spôsobom aj zrealizovalo. Vozidlo potom následne bolo odovzdané obžalovanému [REDAKOVANÉ], ktorý ho prostredníctvom [REDAKOVANÉ], ktorému tento odovzdal kľúče od [REDAKOVANÉ], vyviezol do [REDAKOVANÉ], kde ju predal neznámej osobe za nezistenú sumu. Jednoznačná a ničím nevyvratiteľná je teda aj účasť obžalovaného [REDAKOVANÉ], ktorého nad všetky pochybnosti usvedčuje svedok [REDAKOVANÉ], ktorý ho zároveň vo fotoalbume pred vyšetrovateľom OÚV PZ [REDAKOVANÉ] opoznal a označil.“

Sťažovateľ argumentáciu svojho odvolania z 23. októbra 2013 proti prvostupňovému rozsudku z 25. septembra 2013 postavil predovšetkým na tvrdení, že dôvody, ktoré okresný súd «uviedol na str. 40 a 41 rozsudku vôbec nekorešpondujú s dôkazmi, ktoré boli vykonané v prípravnom konaní, na hlavnom pojednávaní a nachádzajú sa v trestnom spise.

Ak za takýto dôkaz súd považoval odôvodnenie odvolania podaného obhajcom obžalovaného [REDAKOVANÉ], čo z logického výkladu textu odôvodnenia rozsudku vyplýva, tak tento postup súdu je ťažko obhájitelný a je v rozpore so základnými zásadami tr. konania a už spomínaným Dohovorom.

Pokiaľ obhajca obžalovaného [REDAKOVANÉ] v odvolaní uviedol bez toho aby sa vôbec zmienil o nejakých dôkazoch vetu, cit. „že [REDAKOVANÉ] zaujal k žalovanému bodu obžaloby pokorný a úprimný postoj k jeho spáchaniu sa doznal a skutok oľutoval, pričom opísal aj účasť ďalšieho obvineného (ktorého?) na skutku čím výrazne napomáhal pri jeho objasnení kon. cit.“ a táto úvaha obhajcu [REDAKOVANÉ] bola základom pre moje uznanie viny súdom čo asi vyplýva z ďalšej časti odôvodnenia rozsudku je skutočne zarážajúce. V tom istom rozsudku totiž súd na str. 40 predposledný odstavec uviedol, že [REDAKOVANÉ] pri svojich výsluchoch po zákonom poučení odmietol vo veci vypovedať.

Ja som spáchanie skutku poprel, pričom už v prípravnom konaní bola dôkazná situácia taká, že neexistovali žiadne priame ani nepriame dôkazy, ktoré by ma usvedčovali alebo preukazovali, že sa vôbec skutok tak ako mi bolo vznesené obvinenie stal. Súd svoj výrok o vine vlastne neodôvodnil a uviedol v odôvodnení rozsudku len sumár dôkazov a to takým spôsobom, že citoval výpovede svedkov a spoluobvinených, z ktorých ale vôbec nevyplýva, že by ma usvedčovali zo spáchania skutku.

Obž. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] svedok [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] včítane svedka [REDAKOVANÉ] buď odmietli vypovedať alebo nevypovedali priamo ani nepriamo, o tom, že by sa skutok stal a ja som tento skutok za ktorý mi bolo vznesené obvinenie a bola podaná obžaloba spáchal.

Ja sa vlastne neviem s poukazom na odôvodnenie rozsudku... vyjadriť z čoho mal súd za preukázané, že sa skutok stal a že ja som páchatelom tohto trestného činu okrem už citovaného odvolania obžalovaného [REDAKOVANÉ] podaného obhajcom obžalovaného. Keďže citované dôkazy v podobe výpovedí svedkov a spoluobžalovaných takéto skutočnosti

neobsahujú. Je zaujímavé, že takéto skutočnosti neobsahuje ani obžaloba a ani sa na ne vo svojom odôvodnení nedovoľáva.

Za takejto dôkaznej situácie súd posúdil tieto neexistujúce dôkazy tak, že je nepochybne preukázané, že sa skutok stal a ja som tento skutok spáchal čo je úplne v rozpore so základnými zásadami tr. por. ktoré sa týkajú hodnotenia dôkazov...».

Krajský súd v odôvodnení napadnutého uznesenia sp. zn. 2 To 121/2013 z 13. mája 2014 k veci sťažovateľa uviedol:

„Obž. ██████████ v písomných dôvodoch odvolania poukázal, že on spáchanie skutku poprel, pričom už v prípravnom konaní bola dôkazná situácia taká, že neexistovali žiadne nepriame ani priame dôkazy, ktoré by ho usvedčovali alebo by preukazovali, že sa vôbec skutok stal. Súd svoj výrok o vine náležite neodôvodnil. Z výpovede spoluobvinených a svedkov nevyplýva, že by ho títo zo spáchania skutku usvedčovali. Za danej dôkaznej situácie neexistujú dôkazy, ktoré by ho usvedčovali a preto žiada, aby odvolací súd ho spod obžaloby oslobodil...“

Na základe odvolania obžalovaných preskúmal krajský súd zákonnosť a odôvodnenosť napadnutého rozsudku, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo a zistil, že odvolania obžalovaných nie sú dôvodné...“

Okresný súd podľa názoru odvolacieho súdu *„V odôvodnení rozsudku jasne a stručne vyložil, ktoré skutočnosti mal za preukázané a o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia oprel. V tomto smere sa odvolací súd stotožňuje so závermi prvostupňového súdu a odkazuje na samotné odôvodnenie rozsudku okresného súdu. Z toho vyplýva, že po skutkovej stránke, z dôkazov, ktoré okresný súd vykonal na hlavnom pojednávaní bolo preukázané, že obžalovaní skutky spáchali tak, ako je to uvedené v napadnutom prvostupňovom rozsudku...“*

Pri ukladaní trestu prvostupňový súd prihliadal ku všetkým okolnostiam, z ktorých sa pri ukladaní trestu vychádza a obžalovaným uložil zákonné a primerané tresty...

Jednoznačne však možno konštatovať, že u všetkých obžalovaných bolo porušené právo na prejednanie veci v primeranej lehote. Treba však zdôrazniť, že pôvodná obžaloba bola podaná na súd 31. 7. 2007 na 17 obžalovaných za 16 skutkov, kde všetkých obžalovaných, väčšinou ktorí sa navzájom ani nepoznajú, spájala osoba obžalovaného

██████████. Keďže vec sa nedala prejednať vcelku pre neprítomnosť niektorých obžalovaných, pričom spočiatku niektorí nezastúpení obhajcom nedali súhlas na vedenie konania v ich neprítomnosti, čo viedlo k vylúčeniu časti skutkov na samostatné konanie, resp. ich následnému spojeniu na spoločné konanie. Od spáchania skutkov teda uplynula značná doba. Dokazovanie však ohľadom niektorých skutkov bolo sťažené zabezpečením dôkazov súvisiacich s medzinárodnou účasťou, zabezpečením dokladov a ich prekladov z Maďarskej republiky, zabezpečením daňových a colných dokladov, vypracovaním znaleckých posudkov k jednotlivým skutkom, ako aj neprítomnosťou najmä obž. ██████████ v istej časti konania, čo všetko malo vplyv na dĺžku predmetného konania, čo však v konečnom dôsledku nemôže byť na neprospech ostatných obžalovaných. Z hore uvedených dôvodov, ako aj z dôvodov uvedených v rozsudku, považuje odvolací súd tresty, ktoré boli obžalovaným uložené, za primerané a zákonné...“.

Pre úplnosť ústavný súd považuje za potrebné citovať časť napadnutého rozhodnutia krajského súdu, v ktorej sumarizuje dôvody odvolania obžalovaného ██████████ :

„Obž. ██████████ v písomných dôvodoch svojho odvolania poukázal, že vo vzťahu k jeho trestnej činnosti od začiatku zaujal pokorný a úprimný postoj, k jeho spáchaniu sa doznal už v prípravnom konaní a svoje výpovede a postoje v celej veci doteraz nezmenil. Od počiatku opisoval aj účasť ďalšieho spoluobvineného na skutku, čím výrazne napomáhal pri objasňovaní skutku...“

Krajský súd teda v odôvodnení svojho uznesenia v celom rozsahu odkázal na odôvodnenie rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 T 87/2007 z 25. septembra 2013.

Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach opakovane poukazoval na skutočnosť, že odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré odkazuje na predchádzajúce rozhodnutia v tej istej veci, možno považovať za síce krajnú, no ešte stále ústavnoprávne akceptovateľnú alternatívu odôvodnenia (napr. m. m. IV. ÚS 41/08, IV. ÚS 149/08, IV. ÚS 314/08).

V uvedenej veci aj túto krajnú hranicu ústavnej akceptovateľnosti odôvodnenia uznesenia krajský súd nerešpektoval z týchto dôvodov:

Z citovaných častí odôvodnení rozsudku okresného súdu sp. zn. 4 T 87/2007 z 25. septembra 2013 a uznesenia krajského súdu sp. zn. 2 To 121/2013 z 13. mája 2014 vyplýva:

Páchateľmi skutku, pre ktorý bol odsúdený aj sťažovateľ za návod na trestný čin sprenevery, mali byť tri osoby – [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a sťažovateľ ako návodca. [REDAKOVANÉ] spáchanie skutku poprel rovnako ako sťažovateľ a z jeho spáchania sa obaja cítili byť nevinní. [REDAKOVANÉ], ako to vyplýva z odôvodnenia rozsudku okresného súdu, vo veci odmietol v rámci jeho štyroch výsluchov v prípravnom konaní (obžaloba bola podaná 31. júla 2007) vypovedať. Ostatní svedkovia, ktorí boli k danému skutku vypočutí, neuviedli žiadnu vo vzťahu k potvrdeniu spáchania skutku sťažovateľom relevantnú skutočnosť (vypovedali predovšetkým k okolnostiam prípravy a samotného vyvezenia motorového vozidla do zahraničia, resp. k jeho hodnote). Zjavne jedinou indíciou, o ktorú okresný súd v odôvodnení rozsudku oprel svoj záver o spáchaní skutku sťažovateľom, malo byť odvolanie obžalovaného [REDAKOVANÉ] podaného prostredníctvom obhajcu proti skoršiemu (neskôr zrušenému) prvostupňovému rozsudku z 13. júna 2012, ktoré obsahovalo tvrdenie, že [REDAKOVANÉ] sa ku skutku priznal, oľutoval ho a zároveň mal opísať účasť ďalšieho spoluobvineného (bez konkretizácie jeho mena) na spáchaní skutku. Svedčí o tom časť odôvodnenia na strane 43 rozsudku z 25. septembra 2013, podľa ktorého *„Účasť obžalovaného [REDAKOVANÉ], aj vzhľadom na doznanie sa obžalovaného [REDAKOVANÉ] a oľutovanie skutku, skutkový dej uvedený v bode 5/ obžaloby súd považoval za jednoznačne preukázaný“*.

Takéto odôvodnenie odsudzujúceho prvostupňového rozsudku, ktoré krajský súd napadnutým uznesením vo svojej podstate potvrdil, nemožno považovať za dostatočné.

Z odôvodnení rozhodnutí oboch konajúcich súdov nie je zrejmé, ktorý konkrétny dôkaz usvedčuje sťažovateľa zo spáchania návodu na trestný čin sprenevery. Chýba akékoľvek presné označenie dôkazného prostriedku, z ktorého by takýto dôkaz vyplýval,

s prípadným stručným opísaním jeho obsahu. Ak všeobecné sudy poukázali vo svojich meritórnych rozhodnutiach na odvolanie [REDAKOVANÉ] (podané jeho obhajcom), ktoré obsahovalo informáciu o tom, že sa tento obžalovaný priznal k spáchaniu žalovaného skutku a že označil aj ďalšieho páchatel'a, ktorým mal byť sťažovateľ (to však z odôvodnenia nevyplýva), bolo na mieste, aby sudy okrem toho pomenovali aj ten konkrétny dôkazný prostriedok, z ktorého taký dôkaz (priznanie a usvedčenie) vyplýva. Poukázanie iba na obsah odvolania obhajcu iného obžalovaného rozhodne nepostačuje na odôvodnenie výroku o vine ďalšieho obžalovaného (sťažovateľ'a).

Uvedenie a označenie všetkých relevantných dôkazov naberá na relevancii zvlášť v situácii, keď, ako to okresný súd v rozhodnutí uviedol, [REDAKOVANÉ] odmietol v prípravnom konaní vypovedať (pozri odôvodnenie rozsudku okresného súdu na strane 40). Nie je teda z odsudzujúceho rozsudku absolútne zistiteľné, z ktorého dôkazného prostriedku vyplýva priznanie obžalovaného [REDAKOVANÉ] a zároveň usvedčenie sťažovateľ'a, že sa tento podieľal na konaní, za ktoré boli spoločne s ďalším obžalovaným odsúdení.

Navyše, sťažovateľ spáchanie návodu na trestný čin sprenevery poprel, a teda ak ho mal [REDAKOVANÉ] z takého konania usvedčovať, takáto procesná situácia si nepochybne vyžiadala vykonanie ďalších, pre ustálenie skutkového stavu nevyhnutných úkonov. Svedčí o tom prax orgánov činných v trestnom konaní a „trestných“ súdov v prípadoch vzájomnej konkurencie záverov dvoch dôkazov k tej istej skutočnosti. Či takého úkony boli vykonané a s akým výsledkom, označené meritórne rozhodnutia neuvádzajú.

Podľa § 168 ods. 1 Trestného poriadku ak rozsudok obsahuje odôvodnenie, súd v ňom stručne uvedie, ktoré skutočnosti vzal za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opiera a akými úvahami sa spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, najmä ak si navzájom odporujú. Z odôvodnenia musí byť zrejmé, ako sa súd vyrovnal s obhajobou, prečo nevyhoviel návrhom na vykonanie ďalších dôkazov a akými právnymi úvahami sa spravoval, keď posudzoval dokázané skutočnosti podľa príslušných ustanovení zákona

v otázke viny a trestu. Ak rozsudok obsahuje ďalšie výroky, treba odôvodniť aj tieto výroky.

V odôvodnení rozsudku okresného súdu z 25. septembra 2013 jednoznačne chýba uvedenie, resp. označenie čo i len jedného dôkazu, o ktorý svoje skutkové zistenia, v ústavným súdom preskúmanom smere oprel, a rovnako v ňom absentujú s tým späté úvahy súdu, ktorými sa spravoval pri hodnotení dvoch navzájom si odporujúcich dôkazov (popierania a usvedčovania).

Podľa § 176 ods. 2 Trestného poriadku upravujúceho obsah uznesenia v odôvodnení treba, ak to prichádza podľa povahy veci do úvahy, uviesť najmä skutočnosti, ktoré sa považujú za dokázané, dôkazy, o ktoré sa skutkové zistenia opierajú, úvahy, ktorými sa rozhodujúci orgán spravoval pri hodnotení vykonaných dôkazov, ako aj právne úvahy, na ktorých základe podľa príslušných ustanovení zákona posudzoval dokázané skutočnosti.

S prihliadnutím na citovanú príslušnú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia krajského súdu je potrebné konštatovať, že rovnako z dôvodov druhostupňového rozhodnutia nemožno zistiť dôkaz, o ktorý sa opiera skutkové zistenie smerujúce k uznaniu sťažovateľa za vinného z návodu na trestný čin sprenevery.

Formulácia odôvodnenia rozsudku okresného súdu, a tým aj uznesenia krajského súdu zakladá zdanie, že tým dôkazom je už spomínané odvolanie obhajcu proti rozsudku okresného súdu z 13. júna 2012. To však nemožno akceptovať.

Podľa § 119 ods. 2 Trestného poriadku za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť na náležité objasnenie veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa tohto zákona alebo podľa osobitného zákona. Dôkaznými prostriedkami sú najmä výsluch obvineného, svedkov, znalcov, posudky a odborné vyjadrenia, previerka výpovede na mieste, rekognícia, rekonštrukcia, vyšetrovací pokus, obhliadka, veci a listiny dôležité pre trestné konanie, oznámenie, informácie získané použitím informačno-technických prostriedkov alebo prostriedkov operatívno-pátracej činnosti.

Hoci z citovaného ustanovenia vyplýva, že za dôkaz môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci (odhliadnuc od ďalšej pokračujúcej časti prvej vety tohto ustanovenia), a teda by sa mohlo zdať, že ním môže byť aj odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa, v danej veci to tak nie je, keďže ako to vyplýva z rozsudku okresného súdu, odvolanie nebolo priznaním sa [REDAKOVANÉ] k spáchaniu skutku kladeného mu za vinu a usvedčujúcim dôkazom vo vzťahu k sťažovateľovi, ale bolo poukazom na skutočnosť, že v trestnom konaní sa mal [REDAKOVANÉ] priznať a usvedčiť ďalšieho obžalovaného. Odvolanie [REDAKOVANÉ] preto nemá požadovanú kvalitu kladenú na dôkaz v aktuálnej veci (nemá spôsobilosť preukázať alebo vyvrátiť dokazovanú skutočnosť), na základe ktorého by bolo možné uznať sťažovateľa vinným.

Všeobecné sudy, ak majú dať spravodlivému procesu zadosť, sú povinné svoje konečné rozhodnutia dostatočným spôsobom, jasne, určito a presvedčivo odôvodniť vo vzťahu k vyrieknutému výroku. Odôvodnenie preskúmaného uznesenia krajského súdu a ani rozsudku okresného súdu týkajúce sa osoby sťažovateľa však tieto požiadavky nespĺňajú.

Za podstatnú a rozhodujúcu z hľadiska poskytnutia ústavnoprávnej ochrany základnému právu sťažovateľa však ústavný súd považoval skutočnosť, že sťažovateľ (prostredníctvom svojho obhajcu) na uvedené nedostatky odôvodnenia rozsudku okresného súdu z 25. septembra 2013 poukázal, avšak zo strany odvolacieho súdu neboli sťažovateľovi dané v súlade s ústavnými princípmi akceptovateľné odpovede. Pritom podľa názoru ústavného súdu tieto boli pre rozhodnutie otázkami zásadného charakteru. Uvedené jednoznačne predstavuje zásah do základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a jeho práva na spravodlivé súdne konanie, keďže neboli zo strany krajského súdu nerešpektované požiadavky na odôvodnenie uznesenia podľa § 176 ods. 2 Trestného poriadku.

Ústavný súd za racionálne vyznievajúcu považuje aj argumentáciu sťažovateľa spočívajúcu v tvrdení, že tak, ako je v rozhodnutí súdu prvého stupňa uvedená skutková veta, nasvedčuje absencii naplnenia „návodu k trestnému činu“. Sťažovateľ uviedol:

„Nerozumiem, ako som mal spáchať návod trestného činu, ak podľa výroku prvostupňového rozsudku na str. 4 sa uvádza, že mal [REDAKOVANÉ] dané konanie navrhnúť mne.“

Podľa § 10 ods. 1 písm. b) Trestného zákona účastníkom na dokonanom trestnom čine alebo jeho pokuse je, kto úmyselne naviedol iného na spáchanie trestného činu (návodca).

Okresný súd v rozsudku, s ktorým sa krajský súd stotožnil, uviedol, že *„dňa 11. 08. 1999 v presne nezistenom čase... navrhol obžalovaný [REDAKOVANÉ] obžalovanému [REDAKOVANÉ] splatiť svoj dlh voči nemu tým spôsobom, že nechá svoje osobné motorové vozidlo..., ktoré prenajal formou leasingu... odpredať ďalšou osobou a po odpredaji nahlási na polícii krádež vozidla, na základe tejto dohody... prevzal obžalovaný [REDAKOVANÉ] od obžalovaného [REDAKOVANÉ] pravé kľúče od vozidla s dokladmi, ktoré následne odovzdal obžalovanému [REDAKOVANÉ] s požiadavkou, aby toto vozidlo vyviezol mimo územia SR a odpredal...“.*

Za návodcu možno považovať toho, kto úmyselne v inom (trestne zodpovednom) vzbudí rozhodnutie spáchať konkrétny trestný čin, ktorý dospel aspoň do štádia pokusu. Trestný čin musí byť v návode konkretizovaný aspoň jeho hlavnými rysmi.

Štylizácia skutkovej vety okresným súdom evokuje, že to bol obžalovaný [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], ktorý mal navrhnúť sťažovateľovi splatiť svoj dlh konaním naplňajúcim znaky skutkovej podstaty trestného činu sprenevery. Z ďalšieho znenia skutkovej vety možno s použitím elementárnych prvkov logiky vyvodiť, že návodu sa predsa len mal dopustiť sťažovateľ (lízingovým nájomcom osobného motorového vozidla bol obžalovaný [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] a on mal dlh voči sťažovateľovi). Avšak formulácia použitá okresným súdom môže právom vzbudzovať dojem, akoby sa obžalovaný [REDAKOVANÉ] u sťažovateľa chcel len utvrdiť v spáchaní sprenevery, resp. že očakával, že jej spáchanie sťažovateľ schváli.

Formy návodu zákon bližšie nevymedzuje, a preto môžu byť akékoľvek. Povahu návodu by za určitých špecifických okolností mohlo mať i schvaľovanie trestného činu, pokiaľ by ním bolo sledované vzbudenie rozhodnutia v inej osobe k jeho spáchaniu. Takejto forme návodu by však muselo zodpovedať aj odôvodnenie odsudzujúceho rozhodnutia všeobecného súdu. V danej veci to tak nebolo.

Pozornosti ústavného súdu pritom neušla skutočnosť, že sťažovateľovi bolo uznesením vyšetrovateľa vtedy Okresného úradu vyšetrovania Policajného zboru [REDACTED] z 19. augusta 1999 vznesené obvinenie za skutok opísaný takto:

„2. obv. č. 1 [REDACTED], č. 2 [REDACTED], č. 3. [REDACTED]

- dňa 11. 8. 1999 v čase presne nezistenom čase v doobedňajších hodinách [REDACTED] obv. č. 3 navrhol obv. č. 2, splatiť svoj dlh tým spôsobom, že nechá svoje osobné motorové vozidlo zn. [REDACTED]..., ktoré prenajal formou leasingu od firmy [REDACTED]..., odpredať ďalšou osobou a po odpredaji nahlási na polícii krádež vozidla, na základe tejto dohody... prevzal obv. č. 3 od obv. č. 2 pravé kľúče od vozidla s dokladmi, ktoré následne odovzdal obvinenému č. 1 s požiadavkou, aby toto vozidlo vyviezol mimo územia SR a odpredal a na základe tejto požiadavky obv. č. 1 toto vozidlo ešte toho istého dňa vyviezol mimo územie SR, kde ho odpredal doposiaľ nezistenej osobe za nezistenú čiastku...“

Je evidentné, že v odsudzujúcom rozsudku došlo v skutkovej vete k zámene poradia, v akom boli uvedení sťažovateľ a [REDACTED] v rámci opisu skutku oproti uzneseniu o vznesení obvinenia. Ústavný súd sa prikláňa k názoru, že práve formulácia (hoci aj tá sa nevyznačuje bezchybnou gramatickou výrazovou presnosťou, pokiaľ ide o zrozumiteľnosť vzhľadom na použitie skratiek „obv. č. 3“ a „obv. č. 2“) uvedená v unesení o vznesení obvinenia sťažovateľovi je prilihavejšou vo vzťahu ku kvalifikácii skutku ako návodu na trestný čin sprenevery zo strany sťažovateľa.

Skutková veta má stručne a výstižne vyjadriť žalovaný skutok, ktorého sa obžalovaný podľa zistenia súdu dopustil. Súd v nej uvedie konkrétne údaje týkajúce sa miesta, času a spôsobu spáchaného skutku a údaje relevantné z hľadiska zákonných znakov

stíhaného trestného činu, ako aj z hľadiska individualizácie skutku, tak aby tento nemohol byť zamenený s iným (pozri § 163 ods. 3 Trestného poriadku).

Popis skutku (predovšetkým spôsob jeho spáchania) musí byť uvedený tak, aby jednotlivé časti zodpovedali príslušným znakom skutkovej podstaty trestného činu, za ktorý bol obžalovaný uznaný vinným. Ak neobsahuje skutková veta vo výroku o vine úplný popis skutočností rozhodných pre naplnenie všetkých znakov skutkovej podstaty, dochádza k porušeniu práva obžalovaného na spravodlivý proces.

Ak je obžalovaný uznaný vinným z trestného činu spáchaného niektorou formou účasti na trestnom čine (návod, organizátorstvo a pomoc), je potrebné v skutkovej aj právnej vete výroku tieto okolnosti primerane formulovať.

V preskúmvanej veci sa však formulácia výroku vyznačuje značnou nejasnosťou, a tým aj nepresnosťou.

Všeobecný súd poskytujúci ochranu účastníkovi konania je povinný poskytnúť mu ju v požadovanej kvalite, ktorej zodpovedá odôvodnenie rozhodnutia reflektujúce na všetky zásadné otázky. Ide pritom o tie otázky, ktoré majú pre vec zásadný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (napr. rozhodnutia ESLP vo veci *Georgiadis c. Grécko* z 29. 5. 1997 a vo veci *Higgins c. Francúzsko* z 19. 2. 1998).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd konštatuje, že krajský súd v napadnutom uznesení sp. zn. 2 To 121/2013 z 13. mája 2014 v časti týkajúcej sa sťažovateľa (rovnako ako súd prvostupňový) dostatočne nereflektoval na zásadné a podstatné argumenty sťažovateľa uvedené v odvolaní a uprednostnil formalizmus rozhodovania, ktorý povýšil nad zmysel súdnej ochrany, v rámci ktorej sa sťažovateľ domáhal spravodlivosti, čo priamo súvisí s poskytovaním súdnej ochrany a čo teda malo za následok porušenie jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (bod 1 výroku nálezu).

Ďalšími námietkami sťažovateľa spočívajúcimi v tvrdených „vadách trestného konania“ ústavný súd nepovažoval za potrebné sa zaoberať, uprednostňujúc právomoc všeobecného súdu na ochranu subjektívnych hmotných práv účastníkov, v tomto prípade strany trestného konania pred ochranou v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd v tejto súvislosti prihliadol aj na zásadu minimalizovania zásahov do právomoci iných orgánov verejnej moci, keďže nálezom zrušujúcim rozhodnutie o odvolaní proti prvostupňovému odsudzujúcemu rozsudku sa vytvoril priestor na ochranu namietaného porušenia týchto práv v rámci sústavy všeobecných súdov (obdobne pozri napr. IV. ÚS 128/07, IV. ÚS 24/2010, I. ÚS 244/2011, IV. ÚS 495/2011).

III.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s ustanovením § 56 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie.

Vzhľadom na to, že ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením krajského súdu, bolo pre dovŕšenie ochrany porušených práv potrebné využiť aj právomoc podľa čl. 127 ods. 2 ústavy, resp. podľa § 56 ods. 2 a 3 písm. b) zákona o ústavnom súde, a preto zrušil napadnuté uznesenie krajského súdu v časti týkajúcej sa osoby sťažovateľa (bod 2 výroku nálezu).

V ďalšom postupe je krajský súd viazaný právnym názorom ústavného súdu vysloveným v tomto rozhodnutí (§ 56 ods. 6 zákona o ústavnom súde). Krajský súd je tiež viazaný rozhodnutím o vrátení veci na ďalšie konanie, ktoré je vykonateľné jeho doručením (§ 56 ods. 7 zákona o ústavnom súde).

IV.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie. Rovnako tak podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadost'učinenie.

Sťažovateľ požadoval priznať mu primerané finančné zadost'učinenie v sume 4 000 €, ktoré odôvodnil „závažnosťou porušení práv v konaní“. Za závažný zásah a porušenie zásady *in dubio pro reo* považoval jeho odsúdenie „bez jediného dôkazu, bez akéhokoľvek skutkového odôvodnenia rozhodnutia o vine a treste“.

Cieľom primeraného finančného zadost'učinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (m. m. napr. IV. ÚS 210/04). Priznanie primeraného finančného zadost'učinenia prichádza do úvahy predovšetkým v tých prípadoch, keď porušenie základného práva alebo slobody nie je už možné napraviť, a to napríklad zrušením protiústavného rozhodnutia či opatrenia, prípadne uvedením do pôvodného stavu (napr. I. ÚS 15/02, I. ÚS 139/02).

V posudzovanom prípade možno porušenie označeného základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa názoru ústavného súdu v plnej miere kompenzovať zrušením uznesenia krajského súdu a vrátením mu veci na ďalšie konanie. Ústavný súd preto tomuto návrhu sťažovateľa nevyhovел a finančné zadost'učinenie mu nepriznal (bod 3 výroku tohto nálezu).

V.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Ústavný súd rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom. Právny zástupca sťažovateľa si uplatnil trovy konania, ktoré vyčíslil v celkovej sume 340,90 €.

Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta, a vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby 1/6 z výpočtového základu.

Základom pre výpočet náhrady za úkon právnej služby je v danom prípade priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky v prvom polroku 2013 v sume 804 €. Ústavný súd priznal sťažovateľovi (§ 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde) náhradu trov konania za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2014 (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie sťažnosti) po 134 €. Ďalej má právny zástupca sťažovateľa nárok aj na náhradu režijného paušálu 8,04 € za dva úkony podľa vyhlášky (§ 16 ods. 3 vyhlášky) vykonané v roku 2014. Právny zástupca je zároveň platiteľom dane z pridanej hodnoty, preto sa odmena a náhrady zvyšujú podľa § 18 ods. 3 vyhlášky o daň z pridanej hodnoty v sume 56,82 €.

Na základe uvedených skutočností rozhodol ústavný súd priznať celkovú náhradu trov konania v sume 340,90 €, tak ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu (bod 4 výroku nálezu).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. januára 2016